

Nga nn̄čia na nga ngomu n̄čuni / kha mabindu

- Kha vha vale phaiphi vhukati ha musi vha tshi khou ḥamba tshifihauwo, u hwaya mano khatihih u na dīvhvhula.
 - U fhedza minete mičanu shawarani nga dūvha vhuzuloni ha u shumisa bavu, vha shumisa tshararu tsha madi ane a nga shumisiwa kha bavu ja u ḥambela, zwa vhulunga madi a swikaho jīthara dza 400 nga vhege.
 - U ḥambala nga shawara zwi nga shumisa madi a linganaho jīthara dza 20 dza madi nga minete.
 - Arali vha tshi takalela bavu, vha songo tou ji dadza.
 - U ḥambela bavuni huhiwe na huriwe vha nga shumisa jīthara dici re vhukati ha 80 na 150 .
 - Kha vha shumise thoho dza phaiphi dza shawara dici bvisaho madi nga zwitku, sisiteme ya u gwedzha i vhulungaho madi na mitshini ya u kuvha i vhulungaho madi.
 - Gedzha a dzo ngo tea u dadziwa u swika nga mulomo, kha vha shele fhedzi eneo madi o linganaho. Izwi na zwone zwi do fhungudza mbabelo dza muđagasi.
 - Vha songo dadza zwifaro sa bodo dza u bika, sa izwi zwi tshi do shumisa muđagasi munzhi kha u vilisa madi.
 - U fhungudza u shuluwesa ha madi fhedzi vha tshi gwedzha bungani zwi nga vhulunga phesenthe dza 20 dza tshumiso ya madi. Hezwi zwi nga itwa nga u shumisa gumbukumbu ja nyamunaithi ja jīthara mbili jo dadzwhalo nga madi na muđavha u si munzhi u itela uru ji vhe na tshileme ngomu ha mukumbu.
 - Kha vha lugise bunga ji bvudisaho madi, zwa sa ralo ji nga tambisa madi a linganaho jīthara dza 100 000 nga rhwaha muthihi.
 - Kha vha jutshele u gwedzha bunga zwi songo tea. U lajwa ha thishu, zwikhokhonono na mahwe malatwa zwi latwe qaledaleni u thirisa bungani. Tshifhinga tshothe musi vha tshi gwedzha bunga, hu vha ho shumisa jīthara dza 12 dza madi.
 - Kha vha shumise madi o no shumaho – madi o shumisaho kha u ḥamba, a bvaho kha mutshini wa u kuvha na zwihiwe zwiko zwe tsireledzeaho – kha u gwedzha buga javho.
 - Vha songo dadzesha bambelo javho kana u ḥanzwa bambelo javho lwo kalulaho.
 - Kha vha shumise bakete vhuzuloni ha phaiphi musi vha tshi ḥanzwa goloi javho. Arali vha tshi do tea u shumisa phaiphi khulwane, kha vha shumise sipeuri tshine tsha nga kona u valiwa vhukati ha musi vha tshi ḥanzwa goloi javho.
 - U shumisa phaiphi khulwane ya ngadeni zwi nga shumisa vhuunzhi ha madi ane a nga lingana jīthara dza 30 nga minete.
 - Vha songo shela pennde na miriwe mishonga kha direini.
- Vhalimi vha tea u vha na vhūtanzi ha uru vha vhetshela mishonga ya zwikhokhonono kule ha zwiko zwa madi kana migero.
- Mamaga a tea u ḥhomogela n̄qila ine vha laja ngayo mekhuri na dzirive tsimbi dici lemelaho magini o tshikafalahao.
 - Vhatu vha dzulaho vhuponi ha mahayani vha tea u vha na vhulondo kha u sa shumisa mulambo kana khunzikunzi dla mulambo sa bunga.

Ngadeni

- Vha dzulele u sheledza zwimela zwavho nga zwifhinga zwa musi hu tshe nga matsheloni kana nga tshikovhelelo, musi muñhiso wo dzika. Vhukati ha awara ya 10:00 na ya 15:00 muthu a nga lozwa madi a linganaho phesenthe dza 90% nga muñhiso.
- Tshifhinga tshothe musi vha tshi vhlisa kumba, kha vha vhulunge madi o fhodziswaho kha zwimela zwavho zwa n̄čuni. Zwi do wana pñushi dici bvaho kha tshikwangwa tsha kumba.
- Vha shumisese miri yapo na ine a i tswonzwesi madi i bvaho kha vhuriwe vhupo (fhedzi hu si miri i disaho tshinyalelo).
- Kha vha vhekanye miri nga n̄qila ine ya ḥođa madi ngayo na u i tsireledza u mona nayo.
- Kha vha sheledze ngade lu si lunzhi, fhedzi vha i sheledze nga vhulondo. U shumisa phaiphi khulwane ya ngadeni zwi nga shumisa vhuunzhi ha madi a linganaho jīthara dza 30 nga minete.
- Kha vha tupule miri ya tshene mudini wavho.
- Madi o mvula na one a nga vhulungwa mathanngeni, u itela u a shumisa u sheledza ngadeni.
- Kha vha shumise madi o no shumisaho - madi o shumisaho kha u ḥamba, a bvaho kha mutshini wa u kuvha na zwihiwe zwiko zwe tsireledzeaho – kha u sheledza ngade javho.

